

Komplexní řešení termicky aktivních odvalů na Ostravsku

Odtěžování východní části odvalu Heřmanice

O tom, že termicky aktivní odvaly jsou významným problémem pro ekologickou situaci nejen na vlastním prostoru, ale i v širším okolí, není jisté pochyb. O kvantifikaci a přesné pojmenování veškerých rizik z tohoto jevu pramenících se však zatím nikdo nepokusil. Zatímni hodnocení bylo vždy pouze na empirických podkladech.

Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto již během roku 2008 o zpracování komplexního materiálu s názvem „Analýza rizik odvalů zasažených endogenním hořením ve správě DIAMO, s. p., o. z. ODRA.“ Prováděcí projektovou dokumentaci zpracoval v srpnu 2008 Ing. Josef Tomášek, CSc. ze společnosti Středisko odpadů Mníšek, s. r. o.

Intenzivní termická aktivita na Hedvice

Pro zajištění financování tohoto elaborátu byla připravena žádost o podporu z Operačního programu Životní prostředí, prioritní osy 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, oblasti podpory 4.2 – Odstraňování starých ekologických zátěží. Tato žádost byla v plném rozsahu akceptována a státní podnik DIAMO zahájil v září 2009 realizaci předmětného projektu.

Předmětem projektu byla v první fázi realizace průzkumu znečištění a po jeho vyhodnocení, ve druhé fázi, zpracování analýzy rizik odvalů, na kterých dochází k významným projevům endogenního hoření, a které jsou ve správě s. p. DIAMO, o. z. ODRA. Jedná se o odvaly Heřmanice, Hedvika a Ema. Práce byly realizovány plně v souladu s platnou legislativou a ve smyslu Metodických pokynů MZP ČR.

Zhotovitelem celého projektu, který byl vybrán v rámci výběrového řízení, bylo sdružení společností GEOTest Brno, a. s. a Energie stavební a báňská, a. s. Ve světle provedených terénních i kamerálních prací je možno konstatovat

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Ema – termicky alterovaná hlušina

Rekultivaci předcházela likvidace. Plato „S“ materiálu byla vodorovná plocha s hrázemi, nad zemínou se nacházela vrstva písku, na ní byla položena izolační folie, na ní další vrstva písku a na něm vlastní plato, tvořené panely. V rámci likvidace byly panely odvezeny a ochranná izolace odstraněna, tyto práce provádělo středisko dopravy o. z. TÚU v roce 2008.

Rekultivace plata „S“ materiálu dolu Křížany I

Celkový pohled na rekultivované plato „S“

V rámci technické rekultivace byly hráze a navážky, které byly za platem nahrnuty do valů při jeho výstavbě, rozhrnuty a terén byl přemodelován tak, aby se co nejvíce přiblížil původnímu stavu a aby co nejlépe splýnul s okolím. Hlavní zemní práce zde probíhaly v druhé polovině roku 2009. V následujícím roce bylo přes upravenou plochu vybudováno koryto s opevněním betonovými žlabovkami, odvádějící dešťovou vodu z tělesa odvalu do zachytých jímek pod platem. V rámci terénních úprav bylo vytvořeno i bezodtokové území a zdá se, že vzhledem k charakteru zdejšího podloží by zde mohl vzniknout i stabilní mokřad.

Dopoledne 20. května 2011 přijíždím na místo s Ing. Helenou Valapkovou, vedoucí rekultivační skupiny o. z. TÚU. Objezdová silnička zůstala zachována, zastavujeme dole a první jdeme k rybníčku, roste v něm rákos a ve vodě se mihají pulci.

„Mokřad nemá žádný přítok, je dotovaný pouze srážkovou vodou, ale kvůli jílovitému podloží se voda nevsakuje a zatím se ještě nestalo, že by úplně vyschnul.

Vysázeli jsme zde borovice a doušky. Začali jsme, jakmile rozmrzla půda, na začátku dubna. Borovice – jednoletka, je obalovaná, semenáček má kořeny v substrátu, což významně zlepšuje manipulaci se sadbou při dovozu, skladování, ale i výsadbu a ujímání. Naše podmínky jsou totiž daleko náročnější než v běžném lese, a to jak pro stromky, tak i na práci. Celkem jsme vysadili 17 100 kusů boroviček a 8 000 doušků,“ řekla Ing. Valapková.

Vpředu borovičky, uprostřed Ing. Valapková, vzadu doušky*Hejnic: „To je hodně.“*

Valapková: „Navíc nás honil čas. Využili jsme nabídky věznice ve Stráži pod Ralskem.

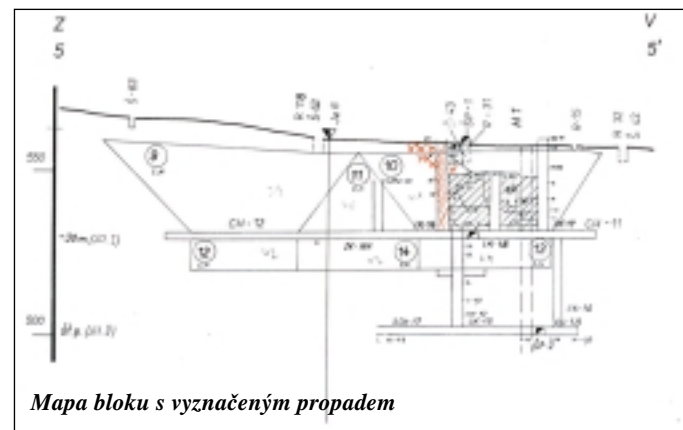
Spolu s naší skupinou pracovali i další kolegové z výrobního úseku č. 5 a ještě skupina odsouzených a vedli si opravdu dobře. Hodně nám pomohli. Kromě sázení stavěli i kůly pro oplocenku. Vyvrtat díry pro kůly se nám podařilo včas, ještě před vlastní výsadbou. K výrobě kůlů jsme využili modřiny, vyřezané při probírce na zrekultivovaném odvalu dolu Lužice. Nyní začínáme natahovat pletivo. Délka oplocení bude skoro 800 metrů. Listnáče ohrazujeme kvůli tomu, aby je lesní zvěř, které je kolem Křížan hodně, neokusovala.“

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Propad komína v Jílovém

Likvidace propadu na Dole Jílové – Sněžník ve správě o. z. SUL Příbram

Na jaře roku 2010 byl ohlášen pracovníky Lesů ČR, s. p. propad v oblasti bývalého fluoritového Dolu Jílové – Sněžník. Po provedeném místním šetření a porovnáním s dokumentací bylo zjištěno, že se jedná o propad dobývkového komínu IK-16 před ústím zlikvidované štolky ŠP-1. Dobývání v bloku č.10 bylo prováděno metodou na skládku s ponecháním zhruba desetimetřového celíku pod povrchem. Toto

Mapa bloku s vyznačeným propadem

opatření bylo nutné vzhledem k tomu, že tato oblast byla postižena mocným suťovým pásmem, vzniklým rozpadem kvádrových křemenných pískovců.

Vlastní ložisko Jí I bylo předáno do těžby v roce 1955 a v 80. letech minulého století bylo uzavřeno. Ložisko je charakterizováno prakticky monominerální žilnou výplní (fluorit). Z ověřených 17 kt fluoritových zásob na tomto úseku bylo vytěženo pouze 8 kt.

Nejstarší informace o výskytu fluoritu v blízkosti ložiska Jílové – Sněžník (okres Děčín) pocházejí z počátku 20. století. Počátkem 50. let byl zahájen povrchový a následně báňský průzkum. Jako zajímavost lze uvést, že před štolou ŠP-1 byl točen film J. Sequense Větrná hora

Likvidace propadu

(r. 1955) s Radovanem Lukavským v roli závodního a od té doby měla štola v hantýrce mezi havíři přezdívku „filmová“. Vertikální rozsah fluoritové mineralizace na ložisku byl dán mocností pro tvorbu fluoritových žil příhodných hornin, tj. křemenných pískovců spodnoturonského stáří.

Celý fluoritový revír Jílové – Sněžník byl plošně značně rozsáhlý. Přes poměrně malé směrné délky žil zde bylo vyraženo přes 21 km chodeb a vytěženo 203 kt fluoritové rubaniny. Základní dobývací metodou na ložisku bylo dobývání na skládku (v různých modifikacích).

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Mokřad

Rekultivace plata „S“ materiálu dolu Křižany I

DOKONČENÍ ZE STR. 1

Hejnic: „Budované oplocení bude chránit, jak vidím, hlavně doušky, a pod nimi není jako jinde žlutavá písčitá půda, ale šedivá zemina. To je dovezené bahno?“

Valapková: „Ano. Doušky jsme sázeli prostokořenné, tj. bez substrátu, a aby měly do začátku lepší podmínky k životu, navezli jsme jim vybagrované bahno z rybníků v Chrástné a z Jenišovského. Do bahna jsme ještě přidali štěpky. Celkem ho bylo asi 2 000 kubi-

Roste pomlázkovník

Vyšla Hornická ročenka 2010

Již 19. vydání Hornické ročenky připravil Český báňský úřad ve spolupráci se Zaměstnavatelským svazem důlního a naftového průmyslu a Společenstvem těžařů ČR. V jejím úvodu Ing. Ivo Pěgřímek, předseda ČBÚ, a Ing. Zdeněk Osner, předseda ZSDNP, shrnují nejdůležitější úkoly minulého roku.

Vedle plnění povinností v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví, pokračovaly kroky vedoucí k zlepšování vnímání hornictví v ČR, diskuse a spolupráce s obcemi a všemi subjekty, kterým přísluší ochrana zákonem chráněných zájmů. Jde o dialog, který má sladit zájmy ochrany životního prostředí a současně umožnit racionální dobývání ložisek na našem území. Podařilo se objasnit potřebu fosilních paliv pro zajištění energetické bezpečnosti státu.

Ukazuje se také, že bez uhlí se neobejde teplárenství. Díky objektivním informacím veřejnost již vnímá i odborné argumenty, které objasňují, že těžba

a úprava nerostných surovin je potřebou a přínosem celé naší společnosti.

Hornická ročenka má 306 stránek a shrnuje nejdůležitější údaje o českém hornictví. Je dělena na kapitoly: 1 – České hornictví, 2 – Státní orgány a jejich působení v hornictví, 3 – Bezpečnost práce a její legislativní úprava, 4 – Báňské školství, výzkum a projektování, 5 – Těžba nerostných surovin, 6 – Užitá geologie, vrtné a geofyzikální práce, podzemní stavitelství, trhací a ohňostrojné práce, 7 – Výbušniny, 8 – Výroba pro hornictví. Kapitola 9 obsahuje seznamy zpřístupněných jeskyní, kapitola 10 popisuje hornické muzejnictví, spolky a tradice a veřejně přístupní podzemní prostory. V kapitole 11 jsou přílohy. Texty doplňují fotografie, tabulky a grafy.

Publikaci charakterizuje výstižnost a přehlednost. Jednotlivé subjekty uvádějí organizační rozčlenění, předmět činnosti a základní informace, adresy, telefony, e-maily a konkrétní jména odpovědných zaměstnanců. Najdeme zde pře-

Pulci

ků. A borovičky ochráníme proti zvěři také, ale až na podzim repelentním postřikem, který zvěř odpuzuje zápachem. Teď už bychom jenom potřebovali, aby příroda nebyla proti nám. Nedávný silný květnový mráz narašené doušky pěkně sežehl, ale naštěstí už obráží z novu. A také by mohlo aspoň občas zapršet. Zatím je to spíš horší, srážek je letos málo. Nezbyvá než doufat, že to stromky vydrží a neuschnou.“

Na „S“ plato jsem se vrátil 30. května, zastihl jsem rekultivační skupinu při natahování pletiva. K dalším lesnickým rekultivačním se vrátíme někdy příště.

Otto Hejnic

hledné tabulky, výčet těžařů a přehled firem provádějících práce hornickým způsobem. V přílohách jsou uvedeny právní předpisy vydané v působnosti ČBÚ a přehled povolených výbušnin a pomůcek. Hledání v publikaci pomáhá jmenný rejstřík a rejstřík organizací. Hornická ročenka 2010 vyšla v nákladu 1100 výtisků, vytiskl ji Montanex Ostrava.

S. p. DIAMO a jeho odštěpné závody najdete na str. 84, 107, 108, 151 a 152. Z Hornické ročenky získáte ucelený přehled o celém hornictví, jak z pohledu státní správy, tak z pohledu firem i hornických spolků. Vedle známých velkých společností existuje značné množství menších firem, zabývajících se těžbou nerud a doprovodnými činnostmi a výrobami.

Hornická ročenka má hlavně praktický význam, zájemce zde rychle najde nejdůležitější informace o státních orgánech a firmách v hornictví působících a kontakty na ně. Je k nahlédnutí na ředitelství státního podniku a na sekretariáty tech jednotlivých odštěpných závodů.

Otto Hejnic

Likvidace propadu na Dole Jílové...

DOKONČENÍ ZE STR. 1

Podstata této metody je patrná již z názvu a spočívala v tom, že se nastřílená rudnina ukládala ve vydobytém prostoru. Rozpojená rudnina zvětšila svůj objem a tak bylo nutné část rudniny opouštět. Tento cyklus se pravidelně opakoval, žilná výplň se odrubávala od spodního patra k vrchnímu. Po vyrubání celé dobovky byla rubanina ze skládky vypuštěna. Výška dobovky byla odvislá od vzdálenosti jednotlivých pater, resp. vertikálního vývoje žíly.

Po ohlášení propadu na OBÚ v Mostě byl inspektorem úřadu vydán závazný příkaz k nápravě vzniklého nebezpečného stavu. V první etapě bylo ohrazeno

pásmo přímého vlivu a jako konečné řešení bylo provedeno zasypaní komína vytěženým materiálem z místního odvalu. Nepotvrdila se možná komunikace komína IK-16 s komínem IIK-15, to by se odhad možného zásypového materiálu pohyboval okolo 1750 m³. Vlastní průběh zásypových prací byl zahájen po výběrovém řízení firmou JP-Stav, Klášterec n. Ohří v období září 2010 a do propadu IIK-16 vč. přilehlého komínu IIK-310 bylo uloženo cca 600 m³ zásypového materiálu.

Kontrola v březnu 2011 konstatovala, že stav zásypu je stabilizován a k dalšímu poklesu nedochází.

Ing. Petr Rezek, Ph.D.
závodní dolu, o. z. SUL Příbram

Scéna z filmu

Vyšlo URGP 2/2011

Druhé číslo odborného hornického časopisu Uhlí, Rudy, Geologický průzkum otevírá článek předsedy ČBÚ Ing. Ivo Pěgřímk, Bezpečnost práce a provozu v hornictví v roce 2010. V úvodu připomíná důlní neštěstí ve světě, vedle katastrof, kdy v uhelných dolech došlo k explozím a zahynuly desítky horníků, se při závalu v Chile, ze zavaleného zlatomědného dolu podařilo po 70 dnech vyprostit ze 700 metrů hloubky pomocí speciálního vrtu všech 33 havířů. Vývoj bezpečnosti práce v ČR je pozitivní, snížila se celková úrazovost, v roce 2009 bylo 7 smrtelných úrazů, všechny při těžbě nerostných surovin, roku 2010 bylo 5 smrtelných úrazů, z toho 4 při těžbě. Pozitivní vliv na bezpečnost práce má také zavádění nových technologií

při povrchové i hlubinné těžbě. Prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc., v materiálu Co brání těžbě hnědého uhlí se vrací k ekologickým limitům těžby. Energetickou bezpečnost osvětluje Mgr. Václav Bartušek. Těžbě ropy se zvýšeným obsahem parafinu se věnuje Ing. Dušan Mitrik. O změnách v horním právu v roce 2010 informuje PhDr. JUDr. Vítězslav Urbanec. Omezování emisí oxidu uhličitého z energetických procesů vysvětluje Ing. Jaroslav Němec, DrSc., PhDr. Renata Eisenwortová porovnává možnosti budoucí výroby elektriny z uhlí a plynu. Historii těžby uhlí na Zacléřsku barvitě, s řadou dobových ukázek, popisuje Václav Jirásek. Již podeváté byly uděleny Zlaté Permony. Nechybí informace z jednání ZSDNP a rubriky Z našich revírů a Hornictví ve světě.

DOKONČENÍ ZE STR. 1

vat, že se k řešení ne zcela obvyklé problematiky postavily profesionálně a odvedly kvalitní práci. Totéž je možno konstatovat i ve vztahu k supervizi.

Odval Heřmanice je dlouhodobě termicky aktivní. Odvalem Heřmanice je nazván celý komplex všech odvalů v ploše vymezené trati Ostrava – Bohumín, Heřmanickým rybníkem a spojnicí mezi Doly Ida a Heřmanice. Z pohledu historického vývoje celého odvalu Heřmanice lze konstatovat, že se původně jedná o dva samostatné celky, které byly sjednoceny až po roce 1976. Jedná se o odval Karolína situovaný severně od bývalého Doly Ida. Druhým celkem je odval Svoboda situovaný severně od bývalého Doly Heřmanice, jehož součástí se staly i dílčí odvaly s názvy Autoodval a Provozní odval. Odval Heřmanice je založen na říční trase, na lokalitu navazuje lokalita Natura. Rozloha odvalu je 103,2 ha a jeho objem je cca 20 mil. m³. V tělese odvalu je uzavřená zabezpečená skládka nebezpečného odpadu, obsahující produkty z koksoven. Část odvalu je rekultivována a na části probíhá intenzivní endogenní hoření.

Odval Hedvika má rozlohu cca 40,6 ha a výška jeho násypů kolísá vzhledem k původní morfologii terénu. Jeho objem činí cca 4,9 mil. m³. Vlastní odval je založen na rozvodnici, z části zde byla zasypana původní koryta drobných vodotečí. Není známo přesné datum založení odvalu, ale předpokládá se navážení odvalových materiálů již od roku 1903. Původ deponovaných hmot je možno odvozovat z postupu hornických prací, to znamená zejména z hloubení a ražeb otvirkových a přípravných děl. Na přelomu 60. a 70. let nastalo období intenzivního rozšiřování odvalu, v této době nabyl odval přibližně dnešní podoby. Plocha odvalu je v souladu s územním plánem

Komplexní řešení termicky aktivních odvalů na Ostravsku

Rybík Heřmanice, vzadu odval Heřmanice

určena k zalesnění a konečnému využití jako les. Odval je z velké části rekultivován.

Odval Ema je v současné době tvořen komplexem odvalů bývalých dolů Ema, Trojice a Petr Bezruč (Terezie) a má formu dvou nestejně vysokých kuželů. Rozloha odvalu je 21,3 ha a objem odvalu činí 2,6 mil. m³. Jedná se o jeden z nejstarších odvalů na Ostravsku, který byl v provozu od roku 1920. Odval Ema byl založen v závěru Trojického údolí na potoce Buřta, který je nyní částečně zatrubněn. Lokalita Ema se nachází v hornicky dlouhodobě využívané oblasti. Mimo běžné karbonské horniny zde bylo uloženo i blíže nezjistitelné množství stavebního, komunálního a domovního odpadu (pozůstatky 2. světové války). Část zasažená endogenním hořením (projevy na povrchu) má plochu cca 2000 m² a nachází se pod hlavním vrcholem. Statutární město Ostrava má zájem vytvořit zde zónu odpočinku a rekreace pro obyvatelstvo. Odval je technickou památkou a je také součástí turistické trasy.

Zpracování průzkumu a následné analýzy rizik trvalo do července roku 2010, kdy byla expedována komplexní dokumentace projek-

tu. Od té doby až do začátku roku 2011 probíhaly dílčí oponentury ze strany státního podniku DIAMO, supervize a MŽP. Závěry a připomínky z těchto dílčích oponentur pak zpracovatelé doplnil do konečné verze projektu. Závěrečné oponentní řízení za účasti zástupců dotčených orgánů a institucí se konalo v 03/2011 a v jeho průběhu nezazněly žádné dodatečné připomínky či požadavky na dopracování. Tímto byl předmětný projekt ukončen.

Analýza rizik odvalů zasažených endogenním hořením ve správě DIAMO, s. p., o. z. ODRA to nejsou jenom stovky stran potíštěného papíru; to je především první exaktní vyhodnocení možných rizik vyplývajících z existence předmětných odvalů na všechny složky životního prostředí. A jaká rizika tedy vlastně byla zjištěna? V podstatě samé nás překvapilo, že akutní ohrožení je ve velmi úzkém spektru, tzn. že jde pouze o ohrožení v příčinné souvislosti s probíhajícími termickými procesy. Pro přehled zrekapitulují základní resumé.

Odval Heřmanice

- Příjemci rizik z kontaminovaného horninového prostředí nebyli nalezeni
- Příjemci rizik z kontaminované podzemní vody nebyli nalezeni
- Příjemce rizik z kontaminované povrchové vody – řeka Odra – příspěvek zanedbatelný
- Příjemci rizik z kontaminovaného ovzduší existují (pracovníci na odvalech a v sousedním komerčním areálu, rezidenti v okolí, pro objektivizaci nutno dopracovat rozptylovou studii)

- lovou studií)
- Další rizikový faktor – uzavřená skládka chemických odpadů nezajištěná proti termické aktivitě

Odval Hedvika

- Příjemci rizik z kontaminovaného horninového prostředí nebyli nalezeni
- Příjemci rizik z kontaminované podzemní vody nebyli nalezeni – kontaminace nebyla prokázána
- Příjemce rizik z kontaminované povrchové vody – lokální vodoteče – příspěvek může, vzhledem k průtokům, způsobit překročení NV č. 229/2007 Sb.
- Příjemci rizik z kontaminovaného ovzduší existují (pracovníci sousedního komerčního areálu, návštěvníci a rezidenti v okolí – pro objektivizaci nutno dopracovat rozptylovou studii)
- Další rizikové faktory – stabilita sloupů VN v exponované oblasti, bývalá jáma Hedvika 2–výdušná

Odval Ema

- Příjemci rizik z kontaminovaného horninového prostředí nebyli nalezeni
- Příjemci rizik z kontaminované podzemní vody nebyli nalezeni
- Příjemce rizik z kontaminované povrchové vody – lokální vodoteč – příspěvek nemůže způsobit překročení NV č. 229/2007 Sb.
- Příjemci rizik z kontaminovaného ovzduší existují (návštěvníci odvalu a rezidenti v okolí – pro objektivizaci nutno dopracovat rozptylovou studii)
- Ze zpracované AR byly extrahovány tyto závěry a obecná doporučení:
- pro vyhodnocení zdravotních rizik pro obyvatele v okolí zástavbě, resp. pro pracovníky okolních firem, se doporučuje zpracovat na všech odvalech rozptylovou studii
- rizika plynoucí z deponované karbonské

- hlušiny jsou trvalá, tzn. že dokud se bude v místě nacházet hlušina
- budou se uvolňovat škodliviny do vod
- hrozí vznik záparu a endogenního požáru, resp. povrchového požáru
- budou se uvolňovat plynné zplodiny hoření
- nutno trvale provádět monitoring termických procesů doplněný o leteckou termovizi
- v případě zvýšení teploty uvnitř odvalu nad 100 °C bude nutno zahájit v místě monitoring benzenu v půdním vzduchu.

Návrhy dalšího postupu

HEŘMANICE

- optimální varianta řešení – úplné rozebrání odvalu, s počátečním oddělením termicky aktivní části od neaktivní vzdušným zářenem a následným vymístěním skládky NO
- sanačnímu zásahu by měla předcházet studie proveditelnosti

HEDVIKA

- optimální varianta řešení – oddělením termicky aktivní části od neaktivní podzemní stěnou, oddělení areálu fy CANIS SAFETY, a. s. lomenou podzemní stěnou, zamezení přístupu kyslíku do odvalu vysavováním SZ svahu, zatěsnění jílocementovou směsí s následnou rekultivací
- sanačnímu zásahu by měla předcházet studie proveditelnosti

EMA

- optimální varianta řešení – stálý termometrický monitoring doplněný leteckou termovizí.
- To jsou tedy v kostce zjednodušené výsledky projektu „Analýza rizik odvalů zasažených endogenním hořením ve správě DIAMO, s. p., o. z. ODRA“. Předpokládáme, že se tímto projektem odstartoval komplex prací, který směřuje k odstranění nevyhovující situace termicky aktivních odvalů. To je ale ještě opravdu běh na dlouhou trať,

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

VARTENBERSKÉ KULTURNÍ LÉTO 2011

Společnost pro rozvoj Podralska, o. p. s. a Město Stráž pod Ralskem Vás zvou na jubilejní 5. ročník.

Letos přináší dva výjimečné dvoukoncerty folkrockové hudby a čtyři e-cinema promítání, které se uskuteční na nádvoří zámku ve Stráži pod Ralskem.

Pátek 24. června od 19.30 – dvoukoncert legendární folkrockové skupiny ze Zlína **AG FLEK** a zpěvačky, multi-instrumentalistky a autorky s osobitým stylem **Petry „Šany“ Šanclové**.

Sobota 30. července od 19.30 – dvoukoncert folkrockové špičky z Liberce **JARRET** a folkrockové písničkářky **Lucie Redlové & GARDE**

Filmová promítání na zámku proběhnou v červenci a jejich program bude včas zveřejněn.

Vstupné na koncerty: 150,- Kč.

Informace o programu, jeho změnách a prodeji vstupenek na www.sporop.cz a www.strazpr.cz

Ve dnech 29. 3. a 31. 3. 2011 se uskutečnilo bowlingové klání přihlášených družstev za jednotlivé úseky o. z. TÚU. Zájemci poskytla osvědčená liberecká Tipsport aréna. Všechny deset zmluvných drah v oba hrací dny bylo obsazeno soutěžícími, kteří od 15:30 do 18:00 sváděli bitvu o co nejlepší umístění. Tabulku s výkony družstev i jednotlivců jsem rozesílal 1. 4. a dnes budu v krátkosti rekapitulovat. Vítězem putovního poháru v roce 2011 je družstvo z úseku MTZ pod ná-

zvem Tullamore Dew ve složení Jindřich Baďura, Miloš Bárta, Jaroslav Vaněk a Jiří Piskáček (2275 b.). Potřetí v řadě obsazuje druhou příčku družstvo Beranů z úseku C 702 v sestavě Jiří Zeman, Karel Váner, Milan Miklovič a Jan Toman (2215 b.). Třetí místo na pomyslné bedně zaujímá soutěžící družstvo z úseku NDS-ML z názvem sestaveným z křestních jmen účastníků ToToPeRo, Tomáš Svíčka, Tomáš Janeček ml., Petr Kettner a Robert Rajchl (2076 b.). V soutěži smí-

naladou a sledování MS v ledním hokeji Česko – Slovensko ji nepokazilo. Připravené občerstvení, sportovní nálada, smích a spousta vtipů nám pak prodloužilo večer.

7. 5. turnaj začíná. Soutěžící se přesunují do Liberce, kde v devět hodin zahajují soutěž družstva o. z. ODRA a o. z. TÚU, po jedenácté nastupují soutěžní

sledné vyhlášení vítězů, pohoštění a přátelské posezení bylo připraveno na školícím středisku o. z. TÚU (Adéla). Venkovní úpravy na Adéle stále pokračují a počasí (sníh a mráz) na počátku týdne mne dosti vystrašilo. Štěstí se nakonec přiklonilo na stranu pořadatelů a v pátek 6. 5. bylo vše připraveno tak, abychom s kolegou Jiřím Piskáčkem mohli přivítat první účastníky soutěže. Vzhledem k vzdálenosti bylo nabídnuto a následně poskytnuto ubytování na Adéle soutěžícím z o. z. ODRA. Po dlouhé cestě přijeli z Ostravy s dobrou

Čuník na rožni

GEAM útočí

týmy o. z. GEAM a ŘSP. Za bouřlivého povzbuzování a fandění končí sportovní část této akce krátce po třinácté hodině. Za krásného slunečného počasí se přesunujeme přes Ještěd do Hamru, na Adélu. Pohoštění již dopoledne připravoval realizační tým. Miloslav Ferkl točil čuníka a lechtáním po žebrech ho nutil k úsměvu. Sehrané duo, Růžena Hlaváčová a Radka Holečková pak velice úspěšně hasilo žízeň soutěžících a připravovalo na stoly a Pavel Hurdas jistil dopravu pro naše soutěžící.

Odpolední vyhlášení vítězů provedl

Kolegům se na Adéle líbilo

Skupina Kabát

Nejen bowling je nabízen našim zaměstnancům. Výlet na koncert rockové kapely Kabát jsem přijal s nadšením. Připomnělo mi to 90. léta, kdy jsem navštěvoval koncerty věhlasných kapel, které se poprvé objevily v zemích českých, jako byla Metallica, AC/DC, KISS, Black Sabbath, atd. Akce, které organizuje p. Marcela Venghová (OO DH I), jsou velice zajímavé a účast zaměstnanců svědčí o velice slušném zájmu. Přiznám se, že jsem se i zastyděl, že odborová organizace, která je největší na o. z. TÚU, pořádá jen sportovní soutěže. Naštěstí jsou všechny akce určené pro zaměstnance podniku jako celku a na odborovou příslušnost se nehledí. Marcele tedy smekám a děkuji za všechny, kteří jsou s výběrem akcí spokojeni. V dubnu to byl Kabát v Liberci, muzikál Baron Prášil v divadle Hy-

bernia v Praze a Jelenia Góra v Polsku.

Koncert Kabátů byl neuvěřitelně rychle obsazen. Autobus z České Lípy byl kapacitně zaplněn na 100 %. Příjezd do liberecké Tipsport arény přes ucpané křižovatky řízené policií, potvrzoval velký zájem fanoušků. V kotli arény byl záhy oznámen návštěvnícký rekord přes 10 tisíc osob.

Skupina Kabát přichystala jedinečný audiovizuální zážitek. Kruhové podium umožnilo sledovat koncert z bezprostřední blízkosti většímu množství fanoušků, než v případě použití klasické-

Skupina Kabát

ho pódia. Show doprovázelo množství pyrotechnických a ohnivých efektů, takže nejen ucho, ale i oko diváka si přišlo na své. Nové skladby z alba Banditi di Praga střídaly staré známé pecky, které vybízely fanoušky ke zpěvu a hlasitým aplausům. Můj zážitek je skvělý, včetně hučení v uších, které k této muzice na koncertech patří.

Vilda Válek

Třetí ročník o Putovní pohár ředitele o. z. TÚU

Bowling o. z. TÚU

šených družstev je vítězem družstvo ze SLKR ve složení Jiří Chod, Petr Altman, Vladislav Soušek a Petra Javorková (2001 b.). O jediný bod tak bylo poraženo smíšené družstvo Laborky, které v loňském ročníku vyhrálo, co se dalo.

Družstvo v kategorii ženy nebylo při-

hlášeno žádné, to je myslím velká škoda. Po pravdě se v letošní soutěži objevila jen čtyři ženská jména a případné náhradnice na DIAMO Cup 2011, budu muset hledat ve výsledcích předchozích soutěží.

V soutěži jednotlivců je pořadí následující, všichni jsou nominováni na DIAMO Cup 2011.

Kategorie muži

1. místo p. Tomáš Svíčka (646 b.)
2. místo p. Jiří Zeman (642 b.)
3. místo p. Jiří Piskáček (623 b.)
4. místo p. Jaroslav Volešák (606 b.)

Kategorie ženy

1. místo pí. Jitka Susková (467 b.)
2. místo pí. Petra Javorková (447 b.)
3. místo pí. Lenka Jirotková (443 b.)
4. místo pí. Monika Puldová (398 b.)

Soutěž je soutěž! Jedni se radují, druzí jsou zklamáni. Výsledky ukazují, že se nám družstva značně vyrovnávají a rozdíl v umístění třetího a čtrnáctého družstva činí 122 b. Hranici 2000 b. atakoval dvojnásobný počet družstev oproti loňsku. Rovněž rekordy se posouvají.

Družstvo Laborky r. 2010 dosáhlo 2245 b., letos Tullamore Dew 2275 b. Rekord na jednu hru p. J. Zemana 208 b. z r. 2009 letos překonal P. Jeníček 221 b. Pouze v jednotlivcích vydržel loňský rekord p. J. Piskáčka 651 b., letos p. T. Svíčka dosáhl 646 bodů.

Děkuji všem účastníkům a zároveň si je dovoluji pozvat na Den horníků dne 16. 9., kdy budou slavnostně předány ceny.

Vilda Válek

DIAMO Cup 2011

Vilda Válek a společně s Ing. Tomášem Rychtaříkem předali soutěžícím připravené ceny.

Nově zavedenou cenu putovní Pohár odštěpných závodů si odváží o. z. GEAM. Součet výsledků soutěžních tý-

Družstva o. z. GEAM

(2470 bodů) a třetí místo rovněž o. z. ODRA (družstvo správy závodu) v obsazení Pavel Dokoupil, Pavel Kaša, Kamil Prokeš a Tomáš Hanus (2417 bodů)

V soutěži ženských družstev patří zlato děvčatům hájícím barvy o. z. TÚU, vybojovaly ho pí Lenka Jirotková, Petra Javorková, Monika Puldová a Alena Jurková (1862 bodů). Družstvo žen o. z. ODRA ve složení pí Olga Dědinová, Ilona Jalovcová, Zuzana Veistová a Jannina Zavadská (1803 bodů) bylo stříbrné. Bronz pak vybojovalo družstvo o. z. GEAM, pí Romana Horká, Marie Hadačová, Renata Netoušková a Hana Trávníčková (1777 bodů).

Soutěž jednotlivců mužů a žen má tu podobu:

Zlato pro letošní ročník si vybojovali Aleš Punčochář (724 b.) a Marie Hadačová (525 b.) oba z o. z. GEAM. Stříbrem se mohou pyšnit Jiří Váša o. z. GEAM (720 b.) a Lenka Jirotková o. z. TÚU (501 b.), bronzové sošky získali Pavel Dokoupil o. z. ODRA (680 b.) a Hana Trávníčková o. z. GEAM (497 b.).

Potlesk pro vítěze následně přerušil p. Bohdan Štěpánek z o. z. GEAM a pozval účastníky na Vysočinu, na třetí ročník DIAMO Cupu 2012.

Oslava se protáhla do pozdních hodin. Postupně jsme se loučili se soutěžními týmy o. z. GEAM a o. z. ODRA, které čekala dlouhá cesta k domovům.

Závěrem musím konstatovat: přesto,

že jsem přípravě akce věnoval nemalou pozornost, nebyla bezchybná. Nejvíce mne mrzí neúčast kolegů z Příbrami a záměna třetího s pátým družstvem při vyhlášení soutěže družstev. Ještě jednou se kolegům z o. z. ODRA omlouvám a prosím za odpuštění. Doufám, že při závěrečném hodnocení akce, které mi nepřísluší, budou kolegové velkorysi a něco prominou.

Děkuji všem za účast a důstojné zápolení a ve skrytu duše doufám, že pohostinností ve Stráži p. Ralskem nebyli zklamáni. Děkuji Štěpánce Proskočilové za finanční spoluúčast za ŘSP při pořádání DIAMO Cupu 2011. Fotoreportáž Otto Hejnice z libereckého zápolení je na CD, které dostali zástupci z jednotlivých závodů.

Pro úspěšné pokračování turnaje jsem příštím pořadatelům předal určité představy ke zvážení. Tři putovní poháry pro tři soutěžní kategorie a jeden pro vítězný o. z., to do budoucna by mohlo být dobrým krokem. Může se stát, jako letos na o. z. SUL Příbram, že tři týmy nedají dohromady. Soutěžit však mohou v kategoriích, které přivezou. Logicky jim součet jednoho, či dvou družstev neumožní zápolit o Putovní pohár o. z. DIAMO, ale v soutěži družstev, či jednotlivců mohou bodovat.

Příště uveřejníme další snímky z DIAMO Cupu 2011. Tešme se a těrujme na DIAMO Cup 2012.

Vilda Válek

Ve Stráži pod Ralskem pokračuje stavba sanační technologie NDS 10. Slavnostně byla zahájena 9. listopadu 2010. Technologie NDS 10 uzavírá celý komplex sanačních technologií nezbytných ke zdárnému ukončení sanace horninového prostředí zasaženého chemickou těžbou uranu v termínu do roku 2037. I v této technologii se uplatňuje neutralizace a alkalizace zbytkových

technologických roztoků vápenným mlékem s následným odstraňováním amoniaku vodní parou. Technologie NDS 10 je určena pro zpracování 4,4 kubických metrů za minutu zbytkových technologických roztoků, s obsahem rozpuštěných látek do 25 gramů na litr. Technologii NDS 10 bude možné vyvést až třicet tisíc tun kontaminantů ročně. Generálním dodavatelem

Pokračuje výstavba NDS 10

stavby je Sdružení DIAMO NDS 10.

V pátek 20. května 2011 jedu zachytit, jak výstavba NDS 10 probíhá, dostávám od Pavla Peterky reflexní vestu, ochrannou prilbu mám svoji a vyrážíme. Stavební a montážní práce do této chvíle probíhají v souladu s harmonogramem. Na prvním snímku je Výstavba PS 101

– neutralizace, začíná se budovat střecha haly neutralizace. Na druhém snímku je pohled do této haly, vlevo bude umístěn velín, vpravo pod ním je nádrž H 1103 na vystripovaný sliv. Na konci objektu neutralizace probíhá montáž usazovacích nádrží.

Na posledním snímku je provozní soubor PS 102 – filtrace, je vidět

ocelová konstrukce haly a technologické nádrže filtrace.

„V březnovém čísle našich novin jsme vyfotografovali dovoz nádrží pro halu neutralizace, která dnes už stojí, a budování základů haly filtrace. Je zřejmé, že výstavba NDS 10 běží správným tempem,“ řekl při vybírání fotografií do novin Ilja Řihák.

Otto Hejnic

Provedení prohlídky Valtického podzemí ZBZS Dolní Rožínka

Na základě příslušné legislativy provádí organizace s oprávněním vykonávat báňskou záchrannou službu, tedy i ZBZS Dolní Rožínka, prohlídky k ověřování bezpečného stavu podzemních objektů. Český báňský úřad na základě zmocnění v § 37 odstavci 4 zákona č. 61/1988 Sb. vydal dne 4. 2. 2008 prováděcí vyhlášku č. 49/2008 Sb., o požadavcích k zajištění bezpečného stavu podzemních objektů (dále jen „vyhláška“), kterou stanovil lhůty pro pravidelné prohlídky podzemních objektů (stanoveno § 3 a přílohu č. 3) a způsob ověřování jejich bezpečného stavu. Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. března 2008. Tato vyhláška se nevztahuje na hornickou činnost ani na činnost prováděnou hornickým způsobem, tj. např. ražení nebo sanace podzemních prostor.

U ZBZS Dolní Rožínka si firma Vinařství Valtice, s. r. o. jako vlastník objednala prohlídku podzemního objektu Valtického podzemí. Tuto prohlídku provedl zástupce ZBZS Ing. Ferov společně s inspektorem státní báňské správy Ing. Vozkou dne 1. 4. 2011.

Valtické podzemí je unikátní soubor podzemního dědictví historických vinných sklepů, které se daří díky aktivitám vinařů ze společnosti Vinařství Valtice, s. r. o. postupně odhalovat, asanovat a posléze i zpřístupnit veřejnosti.

Historie těchto podzemních prostor sahá prokazatelně před rok 1270, ale pravděpodobně čekají ve Valtickém podzemí ještě další, dosud neobjevená místa, patrně románského původu. V těchto místech, před městskou jihozápadní branou, byl založen klášter minoritů. Klášter byl zničen v období husitských válek, pobožené budovy získal františkánský řád. Avšak roku 1529 byl po-

škozen nájezdem tureckého oddílu a potom došlo v důsledku prudce se rozvíjející reformace k odchodu řeholníků. Konventní budovy byly roku 1544 rozebrány a zachován zů-

stal pouze kostel a podzemí, které pochopitelně nejde rozebrat.

Budova kláštera stála na jihozápadní straně města u „hořejší brány“ /Videňské/. Klášter měl podobu neúplného obdélníku a konventní kostel měl podobu tehdejších františkánských kostelů s věží u vchodu. Měl pět oltářů a nesl zasvěcení Michalu archandělovi. Jeho jednolodní půdorys s opěráky a typickým dlouhým presbyteriem je zřetelný na archivním plánu z konce 18. století, a s velkou pravděpodobností se tak uchovala raně gotická dispozice. Ostatní objekty plán nezachycuje, ač byly částečně obnoveny po roce 1692, kdy se na čas františkáni do Valtic vrátili. Obnovený klášter zachycuje veduta z roku 1740. Klášterní budovy tvoří dva trakty – jeden přiléhající ke kostelu a druhý boční směrem k zahradě. V obou traktech bydlelo v polovině 18. století 32 osob. Ke konventu

přiléhala ještě rozsáhlá zahrada, a další naproti přes ulici, jež byla koncem 18. století přeměněna ve hřbitov. Po zrušení v roce 1803 byl klášter v roce 1809 využit jako la-

700 LET KOVOHUTÍ NA PŘÍBRAMSKU

Ve čtvrtek 21. dubna v 10 hodin se za Bohutínem, pod Pílským rybníkem, ve stávajícím vojenském prostoru, konalo slavnostní odhalení pamětní desky. První písemná zpráva o zdejší těžbě a zpracování rud je listina z 21. dubna 1311, kterou příbramský měšťan Konrád postupuje pražskému biskupovi Janovi IV. z Dražic huť, kterou vybudoval.

A právě zde se do současnosti dochovaly zbytky olovářské strusky s příměsí stříbra. O zdejších dolech a hutí vypráví už pověst o Horymírovi, středověké Petřské jámy a chodbice uvidíte při prohlídce podzemí v příbramském Hornickém muzeu, ale světová sláva zdejšího březohorského ložiska přišla až v 19. století. Dnešní kovohutě na soutoku Obecnického potoka a Litavky založil horní mistr Jan Antonín Alis již v roce 1786, slaví 225 let od svého vzniku. Za

svoji existenci vyrobily příbramské hutě od konce 13. století do roku 2005 z rud i odpadů celkem 1 377 tisíc tun olova a 5 160 tun stříbra a pouze z příbramských rud od konce roku 1972 vyrobily hutě celkem 359 tisíc tun olova a 3 220 tun stříbra.

Slavnost upřádaly Kovohutě Příbram a Cech příbramských hutníků – olovářů. Zúčastnili se za pořádající: ředitel Kovohutí Ing. Dostál a cechmistr Cechu příbramských hutníků – olovářů Ing. Kunický. Nástupce bývalých Rudných dolů, DIAMO, s. p., o. z. SUL Příbram zastupoval Ing. Škvor, památkář ředitel Hornického muzea PaedDr. Velfl, dále se setkání zúčast-

nily hornické spolky Prokop, Řimbaba a Cech příbramských horníků a hutníků.

700 let hutnictví na Příbramsku krom pamětní desky připomene publikace, kterou Kovohutě Příbram k oběma výročním připravují.

Otto Hejnic

Sport na o. z. GEAM

Skončil další ročník ligy v bowlingu a kuželkách. Ve sportovní hale v Bystřici n. P. ve čtvrtek 28. dubna proběhlo zhodnocení turnaje a vyhlášení nejlepších týmů a hráčů. Turnaj probíhal od října 2010 do dubna 2011. V období vánoce byla krátká herní přestávka a v lednu hned po Novém roce se pokračovalo. V turnajích v I. a II. lize v bowlingu a lize v kuželkách hrálo celkem 184 hráčů. Tohoto ročníku se zúčastnilo družstvo GEAM z dolu Rožná I v I. lize bowlingu v sestavě S. Novotný, R. Horák, K. Kašpar, A. Punčochář, K. Stra-

choň a P. Procházka, družstvo kuželkářů v sestavě J. Hora, S. Novotný, M. Kotnour, P. Bukal, J. Beneš, J. Veselý a J. Pučan.

Po tuhých kláních v každém zápase, kdy každému soupeři šlo o co nejlepší výsledek, skončila družstva GEAMu z dolu Rožná I po posledních zápasech celkově takto – v I. lize bowlingu hrálo 10 družstev a družstvo GEAM z dolu Rožná I skončilo na 4. místě. Pro družstvo je to úspěch proti loňské sezoně, kdy bylo na 7. místě.

V kuželkářské lize hrálo 7 družstev na 60 hodů sdružených a družstvo kuželkářů GEAMu z dolu Rožná I skončilo na 3. místě.

Účastníci vyhodnocení ve vzájemné přátelské diskuzi vzpomínali a probrali různé herní a bodové situace ze zápasů v soutěžích. Družstva, která skončila do 3. místa obdržela poháry a drobné ceny.

Všichni účastníci se těší na další ročník soutěží.

Jiří Pučan

RUDOLFOVSKÉ HORNICKÉ SLAVNOSTI

Již po dvanácté se 4. června uskuteční v jihočeském Rudolfově hornické slavnosti. Rudolfovská oblast (asi 5 km východně od Českých Budějovic) je spojena zejména s významnou těžbou stříbrných rud ve 2. polovině 16. století, těžilo se zde v malém množství i zlato (Dobrá Voda) a na okraji budějovické permské pánvičky v závěru 19. a do poloviny 20. století kvalitní antracit. Dobu největší slávy si Rudolfov prošel za panování podvinského císaře Rudolfa II., jehož nákloností bylo hornické sídliště povýšeno na svobodné horní město a nově pojmenováno. Zdejší kutiště lze vedle kulminujícího Jáchymova a Kutné Hory považovat za jednu ze tří opor měnové politiky habsburského soustátí před třicetiletou válkou. Žel, právě tímto válečným konfliktem období hospodářské konjunktury Rudolfova a jeho dolů skončilo. Poslední bezvýsledné pokusy o otvorku rudných šachet v rudolfovské oblasti se udály těsně před 1. světovou válkou na dolech Eliáš a Jan Nepomucký.

13 km dlouhý Rudolfovský rudný revír představuje v současné době aplanované území poznamenané intenzivní stavební činností v rámci rozsáhlé českobudějovické aglomerace.

Vedle přístupné štol sv. Eliáše v obci Úsilné zde najdeme i historickou budovu krá-

lovského báňského úřadu v Rudolfově, která má v současné době šanci stát se sídlem rudolfovského hornického muzea. Naopak beze stop zmizely někdejší staré cechy – čtyři největší báňské podniky na území Rudolfova se svými 400 m hlubokými šachtami.

Hornické tradice byly v Rudolfově obnoveny na jaře roku 1990 otevřením hornických naučných stezek, následovalo otevření hornického muzea v roce 1996 a pořádání hornických slavností od června roku 2000. V roce 2004 Rudolfov hostil 8. setkání hornic-

kých měst a obcí v jehož rámci vznikla tradice předávání putovního praporu hornických měst a ocenění Český Permon. Letos v rámci 12. ročníku se seje symbolicky koncilium pro udělení ceny právě v Rudolfově.

Program jednodenních slavností je tradičně koncipován do historického období Rudolfa II. Vedle výpravného kostýmovaného průvodu čeká účastníky prohlídka Eliášovy štol, malého hornického muzea, palímy slivovice a kostela. Dále řemeslný trh, dobré pití i zábava při historické i soudobé hudbě i tanci. Začínáme klasicky v 9 hodin ráno zapálením kahanu a tancem rudolfovských permoníků. Těšíme se na všechny návštěvníky.

Vratislav Klabouch

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.,
tel.: 487 892 084, fax: 487 851 456
e-mail: hejnic@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO